

Desetletje poizkusov, era priložnosti

Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki-moon

Naš svet se sooča z velikimi izzivi. Državljeni po svetu se zaradi nezaupanja oddaljujejo od svojih voditeljev. Skrajneži potiskajo ljudi v dva tabora, "mi" in "oni". Naš planet nas ogroža z naraščajočimi morji in rekordno vročino. Sto trideset milijonov ljudi potrebuje humanitarno pomoč, med katerimi je več deset milijonov otrok in mladih – generacija, ki sledi, je že v nevarnosti.

Po desetih letih kot generalni sekretar Združenih narodov (ZN) sem prepričan, da lahko končamo vojne, revščino in preganjanja, če si resnično želimo. Hkrati lahko odpravimo razkorak med bogatimi in revnimi ter poskrbimo, da bodo človekove pravice resničnost za vsakogar. S 17 cilji trajnostnega razvoja smo dobili nov manifest za boljšo prihodnost, s pariškim sporazumom o podnebnih spremembah pa način za reševanje najbolj resnega izziva našega časa.

Našteti izjemni pridobitvi sta ogroženi. Oboroženi spopadi postajajo vedno bolj dolgotrajni in kompleksni. Neustrezno vodstvo je destabiliziralo številne družbe. Radikalizacija ogroža socialno kohezijo. Tovrstni razvoj dogodkov je voda na mlin nasilnih skrajnežev. Tragične zgodbe in nasilje so stalnica Jemna, Libije, Iraka, Afganistana, Sahela in območja okoli Čadskega jezera. Konflikt v Siriji je najbolj smrtonosen in povzroča izjemno nestabilnost v regiji. Sirska oblast še naprej bombardira soseske in močni pokrovitelji neprestano hranijo vojni stroj. Krivci za krute zločine, kot je nedavni napad na humanitarni konvoj ZN in sirskega Rdečega križa, morajo za svoja dejanja odgovarjati. Vse vplivne pozivam, da se nemudoma začnejo pogovori o politični tranziciji, kar bi se moralo zgoditi že zdavnaj. Prihodnost Siriji ne sme temeljiti na usodi enega samega človeka.

Preveč je primerov, ko voditelji v svojo korist spreminjajo ustave, poneverjajo volitve, zapirajo svoje kritike in izvedejo druge nepošteno ukrepe, da ostanejo na oblasti. Voditelji se morajo zavedati, da opravljanje njihove funkcije temelji na zaupanju, ki ga podelijo ljudje. Oblast ni njihova osebna lastnina.

Nedavno sprejeta newyorška deklaracija o beguncih in migrantih nam bo pomagala, da bomo lahko lažje upravljali z največjimi prisilnimi migracijami po drugi svetovni vojni. Preveč pogosto se begunci in migranti soočajo s sovraštvom, še posebej muslimani. Svet se mora upreti političnim voditeljem, ki se gredo nevarno politično matematiko pridobivanja glasov na račun povzročanja delitev med ljudmi in senjanjem množičnega strahu.

Ko se ozrem na zadnjih deset let v pisarni, sem ponosen, da je Agencija ZN za ženske zaživela ter postala nosilec enakosti med spoloma in opolnomočenja, katere cilj je "planet 50-50". Samega sebe vidim kot feminista, na kar sem ponosen. Kljub temu moramo še veliko storiti, da bomo odpravili globoko zakoreninjeno diskriminacijo in kronično nasilje nad ženskami ter pospešili njihovo sodelovanje pri odločanju. Prav tako sem odločno branil pravice vseh ljudi, ne glede na narodnost, vero ali spolno usmerjenost, kot tudi svoboščine civilne družbe in neodvisne medije, da lahko opravijo svojo vlogo.

Nadaljnji napredek zahteva nove oblike solidarnosti. Še naprej moramo krepiti mirovne operacije in ZN prilagajati na izzive 21. stoletja. Države članice se še vedno niso dogovorile o formuli za reformo Varnostnega sveta, kar predstavlja tveganje njegovi učinkovitosti in legitimnosti. Preveč pogosto sem doživel, kako je iskanje konsenza v Varnostnem svetu, Generalni skupščini in drugih organih blokiralo dobre in široko podprte ideje. Konsenz ne smemo zamenjevati s soglasjem. Pravzaprav ima lahko nekaj držav ali celo ena sama povsem nesorazmerno moč, kar pomeni, da je svet lahko ob pomembnih vprašanih talec manjšine ali ene same države.

V zadnjem desetletju sem obiskal skoraj vse države članice ZN. Ob obiskih sem se zavedal izjemne moči ljudi. Prepričan sem, da smo sposobni doseči popoln svet. Pot do boljšega, bolj varnega in pravičnega sveta je v vsakem izmed nas. Če bomo sodelovali, se povezovali, ga bomo čez naslednjih deset let tudi dosegli.

Različica tega članka je bila objavljena v VEČERU, dne 7.10.2016

* * * * *